

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cæremoniale FF. Minorum Strictioris Observantiæ Almæ
Provinciæ Saxonæ S. Crucis**

Sächsische Franziskanerprovinz vom Heiligen Kreuz

Nevhsii, 1706

VD18 10502327

Titulus II. De Extrema Unctione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71672)

TITULUS II.

De Extrema Unctione.

1. **I**nfirmarius diligentem curam habeat, ut Sacramentum Extremæ Unctionis Infirmis tempestivè ministretur, & quantum fieri potest, cum illis adhuc integra mens & ratio viget, ut ad uberiores Sacramenti gratiam percipiendam, ipsi etiam suam fidem ac piam animi voluntatem conferre possint, dum sacro hoc oleo liniuntur.

2. Antequam hoc Sacramentum ad ægrotum deferatur, præparetur mensa mappa munda cooperta, in quâ sit vas aquæ benedictæ cum asperforio, pelvicula cum gossipio seu stuppa in sex globulos ordinatè divisa, alia item pelvicula cum mica seu medulla panis ad detergendos digitos, vasculum aquæ cum manutergio ad lavandas manus Sacerdotis, cereus ardens, effigies Christi Crucifixi, bursa cum Corporali & Cæremoniale.

3. Omnibus præparatis, dum tempus, datur signum campanella Refectorij, & tota Communitas, si fieri possit, ad chorum convenit, ubi Prælatus superpelliceo & stola indutus reverenter accipit sacrum Oleum, deinde præcedente Crucifero in suo habitu processionaliter ad infirmariam tendant, Sacerdos procedit inter duos Ceroferarios superpelliceis indutos & luminaria portantes. Si contingeret, quod cum sacro Viatico Infirmus simul foret inungendus, tum vel ipse Prælatus cum Ciborio sacrum Oleum conferat, vel per alium Sacerdotem stola & superpelliceo indutum ad infirmariam deferatur.

4. Dum choro egrediuntur, legunt alternatim Psalmum MISERERE MEI DEUS, & cum perventum fuerit ad locum, ubi est Infirmus, Sacerdos illum ingrediens, post absolutum Psalmum clara voce dicit: PAX HUIC DOMUI, alijs respondentibus ET OMNIBUS HABITANTIBUS IN EA.

5. Sacerdos deposito super Corporale sacro Oleo, accipit Crucifixum

cifixum Ægroto deosculandum porrigens, mox in modum crucis cum aqua benedicta lectum & Circumstantes aspergit dicens Antiphonam : ASPERGES ME DOMINE, &c. ut Articulo præcedente dictum est. Deinde pijs verbis Infirmum consoletur, & si ita expedire judicaverit, de hujus Sacramenti vi & efficacia paucis admoneat, & quantum opus erit ejus animum confirmet, & in spem erigat vitæ æternæ.

6. Exhortatione absoluta stans ante Infirmum dicat Versiculum.

Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Alij genuflexi respondent :

Qui fecit cœlum & terram.

V. Dominus vobiscum, &c.

O R E M U S.

Introeat Domine *JESU* Christe domum hanc sub nostræ humilitatis ingressu æterna felicitas, Divina prosperitas, serena letitia, charitas fructuosa, sanitas sempiterna. Effugiat ex hoc loco accessus Demonum, adsint Angeli pacis, domumque hanc deserat omnis maligna discordia. Magnifica Domine super nos nomen sanctum tuum et bene *✠* dic nostræ conversationi, sanctifica nostræ humilitatis ingressum, qui sanctus et pius es, et permanes cum Patre et Spiritu sancto in sæcula sæculorum, Amen.

Oremus et deprecemur Dominum nostrum *JESUM* Christum, ut benedicendo benedicat *✠* hoc tabernaculum et omnes habitantes in eo, et det eis, Angelum bonum custodem, et faciat eos sibi servire ad considerandum mirabilia de lege sua : avertat ab eis omnes contrarias potestates : eripiat eos ab omni formidine, et ab omni perturbatione, ac
sanos

sanos in hoc tabernaculo custodire dignetur : Qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in sacula seculorum, Amen.

O R E M U S.

EXaudi nos Domine sancte, Pater Omnipotens, eterne Deus, et mittere digneris sanctum Angelum tuum de caelis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet, atq; defendat omnes habitantes in hoc habitaculo : Per Christum Dominum nostrum.

His lectis orationibus, quæ, (si tempus non patitur) ex parte vel in totum poterunt omitti, & præmissa denuo inter Infirmum & Communitatem mutua reconciliatione, inchoat Sacerdos inuncturus Antiphonam : NE REMINISCARIS, Cantor modesta voce incipit septem Psalmos Pœnitentiales, quos Fratres flexis genibus tarde & devotè recitant. Interea Sacerdos accepto vasculo cum oleo sacro benedicit Infirmum dicit sequentem orationem :

IN nomine Patris ✠ et Filii ✠ et Spiritus sancti ✠ extinguatur in te omnis virtus Diaboli per impositionem manuum nostrarum, et per invocationem omnium sanctorum Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum atque omnium simul Sanctorum. Amen.

Deinde Sacerdos intingat pollicem in Oleum sacrum, & ungens oculos & reliquas partes hic subscriptas in modum crucis dicat :

Ad Oculos.

Per istam sanctam Unctionem ✠ et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per visum deliquisti. Amen.

7. Sacrifita, vel illo aliove deficiente ipfemet inungens post quamlibet unktionem tergat loca inuncta novo globulo bombacii aut stuppæ, eamque in vase mundo reponat postea comburendum.

Ad Aures.

PEr istam sanctam Unktionem ✠ et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per auditum deliquisti. Amen.

8. Cum Sacerdos ungit oculos, aures, aliave corporis membra, quæ paria sunt, caveat, ne alterum ipsorum inungendo Sacramenti formam prius absolvat, quam ambo hujusmodi membra paria perunxerit.

Ad Nares.

PEr istam sanctam Unktionem ✠ et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid per odoratum deliquisti. Amen.

Ad Os compressis Labiis.

PEr istam sanctam Unktionem ✠ et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid per gustum et locutionem deliquisti. Amen.

Ad Manus.

PEr istam sanctam Unktionem ✠ et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per tactum deliquisti. Amen.

Manus Sacerdotis unguuntur exterius, aliorum interius.

Ad Pedes.

PEr istam sanctam Unktionem ✠ et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per gressum deliquisti. Amen.

9. Cum

9. Cum unctio ad lumbos, sive renes, semper in foeminis, & etiam in viris, qui ob infirmitatem vix, aut sine periculo, moveri non possunt, valeat secundum praescriptum Ritualis Romani sine peccato omitti, & dum omittitur alia corporis pars pro renibus ungi non debeat, videntur suprascriptae unctioes universaliter sufficere, cum non sine molestia & aliquali indecentia, etiam in viris renes valeant inungi.

10. Si quis ita periculosè & graviter infirmetur, ut periculum imminet, ne decedat, antequam finiantur unctioes, cito ungetur incipiendo ab eo loco: *Per istam sanctam unctioem, &c.* ut supra. Deinde si adhuc supervivat, dicantur orationes praetermissae, suo loco positae.

11. Si verò dum inungitur Infirmus moriatur, Sacerdos ultra non procedat, & praedictas orationes omittat. Quod si dubitet, an adhuc vivat, Unctioem prosequatur, sub conditione pronuntiando formam dicens: *Si vivis, per istam sanctam unctioem, &c.* ut supra.

12. Si quis autem aliquo membro mutilatus, pars loco illi proxima inungatur, eadem verborum forma. Sin autem Infirmus, dum phrenesi vel amentia laborat, verisimiliter posset quidpiam facere contra reverentiam Sacramenti, non inungatur, nisi periculum tollatur omnino.

13. Unctioibus omnibus peractis, Sacerdos vasculum cum oleo facto reponit super Corporale, & acceptam micam, seu buccella panis, detegit digitos, maxime si pollice inunxerit, & uno Ceroferariorum aquam infundente, & altero praebente manutergium abluit manus.

14. Lotis & deterfis manibus, & stuppam per Sacristam accensam vel in ignem projectam, dicit Sacerdos stans ante Infirmum:

UNxi te Oleo sanctificato invocato nomine ipsius, qui olim Sacerdotes et Reges et Prophetas olei inunctione consecrari voluit: obsecrans immensam clementiam ejus, ut det tibi secundum divitias gloriae suae, virtute corroborari per Spiritum eius in interiori homine, ut Oleo exultationis
eius

eius misericorditer perfusus, morbi molestiam equo animo
feras et in charitate radicatus et fundatus cum omnibus San-
ctis comprehendas supereminentem scientiæ charitatem Jesu
CHRISTI Domini nostri: Qui vivit et regnat Deus in sa-
ecula seculorum. R. Amen.

15. Dicta hac oratione, si Communitas absolvit septem Psalmos,
Sacerdos genuflectat & repetita Antiphona: *Ne reminiscaris, &c.*
ipse legit Litanias usque ad preces, deinde dicit:

Kyrieleyson, Christe eleison, Kyrieleyson.

Pater noster, &c. Et ne nos inducas, &c.

Verf. Salvum fac servum tuum,

Resp. Deus meus sperantem in te.

V. Mitte ei Domine auxilium de sancto,

R. Et de Sion tuere eum.

V. Esto ei Domine turris fortitudinis,

R. à facie inimici.

V. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Domine exaudi orationem meam,

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine Deus, qui per Apostolum tuum Jacobum locu-
tus es: *Infirmatur quis in vobis? inducat Presby-
teros Ecclesie et orent super eum ungentes eum Oleo in nomi-
ne Domini, et oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit
eum Dominus, et si in peccatis sit, remittentur ei; cura qua-*
sumus

sumus Redemptor noster gratia sancti Spiritus languores istius Infirmi, eiusque sana vulnera, et dimitte peccata, atq; dolores cunctos mentis, et corporis ab eo expelle, plenamque interius et exterius sanitatem misericorditer redde, ut ope misericordie tue restitutus ad pristina reparetur officia. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus in sacula seculorum. Amen.

O R E M U S.

Respice quaesumus Domine famulum tuum N. in infirmitate sui corporis fatiscentem, et animam refove, quam creasti, ut castigationibus emendatus, se tuam sentiat medicina salvatum per Christum Dominum nostrum. Amen.

16. Post hæc porrigat Sacerdos Infirmo cereum benedictum ardentem dicens :

Accipe lampadem ardentem, custodi unctionem tuam, ut cum Dominus ad iudicandum venerit, possis occurrere ei cum omnibus Sanctis ut vivas in sacula seculorum. R. Amen.

17. Hic paucis, pro personæ qualitate, Infirmum consoletur & ad perseverantiam adhortetur & cum affectu devoto tradat Infirmo imaginem Crucifixi, ut in eam oculos tam mentis, quam corporis conijciat, plenissimam habendo in Passionis merita confidentiam & dicat deinde :

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Deus, qui pro nobis Filium tuum crucis patibulum subire voluisti, ut inimici à nobis expelleres potestatem : concede

Z

cede

cede huic Famulo tuo, ut et patientia ipsius habere documenta, et resurrectionis consortia mereatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

18. Deinde accepta cruce & loco suo reposita Sacerdos aquâ benedictâ aspersum Infirmum commendabit Domino in pace, eumque benedicet dicendo :

Benedicat ✠ tibi Dominus, et custodiat te. R. Amen.

Ostendat Dominus ✠ faciem suam tibi et misereatur tui. R. Amen.

Convertat Dominus ✠ vultum suum ad te, et det tibi pacem. R. Amen.

19. Postmodum accepto vasculo cum oleo sacro de mensa in forma crucis Infirmo & Circumstantibus dat benedictionem dicens :

Benedictio ✠ Dei Patris, et Filii, et Spiritus sancti descendat super vos et maneat semper. R. Amen.

20. Data benedictione, Sacrista plicat Corporale & in bursam reponit. Ceroferij suas faces recipiunt : Cantor inchoat Psalmum : AD DOMINUM CUM TRIBULARER, CLAMAVI, & alios pro longitudine itineris, Fratribus alternatim respondentibus donec in chorum fuerint reversi, ad quem cum pervenerit Sacerdos, comitantibus Ceroferariis defert vasculum ad locum ordinarium, quo facto redit ad Sacristiam, & tota Communitas pro infirmo Fratre, ejusque spirituali & corporali prosperitate legit orationes in cruce ad signum Præsidis finiendas.

TITULUS III.

De Assistentia Moribundi.

Magni momenti unde pendet æternitas est exitus animarum de suis corporibus, ut igitur ad manum habeantur, quibus Infirmo

mo